

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Перший проректор з науково-
педагогічної роботи
академік М.Р.Гжегоцький

_____

“   ”   _____ 2020р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФТИЗИАТРІЯ»
підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»

Обговорено та ухвалено Затверджено
на методичному засіданні кафедри
фтизіатрії і пульмонології
Протокол №__ від “__” ____ 2020р.
Завідувач кафедри
_____ проф. Костик О.П.

профільною методичною комісією
з терапевтичних дисциплін
Протокол №__ від “__” ____ 2020р.
Голова профільної методичної
комісії
_____ проф. Радченко О.М.

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Медичний
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 Охорона здоров'я, 222 Медицина, другий рівень вищої освіти (магістерський), денна форма
Навчальний рік	2020/2021
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Фтизіатрія, ОК 36
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Фтизіатрії і пульмонології, 79066, Львів, вул. Зелена 477; (032)236-89-42; kaf_phthisiology@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Професор Костик Ольга Петрівна kaf_phthisiology@meduniv.lviv.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	5-ий
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	9-10
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Обов'язкова
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Ольга Костик, д.мед.н., професор; kaf_phthisiology@meduniv.lviv.ua Іван Ільницький, д.мед.н., професор; kaf_phthisiology@meduniv.lviv.ua Уляна Чуловська; к.мед.н., доцент; ulyana_62@ukr.net Зоряна Піскур; к.мед.н., асистент; kaf_phthisiology@meduniv.lviv.ua Олександр Невзгода; к.мед.н., доцент; sashko.nev0703@gmail.com Христина Вольницька; к.мед.н., доцент; christinka.rud86@gmail.com
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для	Ні

<i>студентів у рамках програми Erasmus+)</i>	
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	Доцент Чуловська Уляна Богданівна; ulyana_62@ukr.net
Кількість кредитів ECTS	2
Кількість годин (лекції/практичні заняття/самотійна робота студентів)	60 год. (10 год. лекцій / 30 год. практичних занять / 20 год. СРС)
Мова навчання	Українська/англійська
Інформація про консультації	
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази	КНП ЛОР«Львівський регіональний фтизіо-пульмонологічний клінічний лікувально-діагностичний центр»; 79066, Львів, вул.Зелена, 477; (032)236-89-00
2. Коротка анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Фтизіатрія» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки магістрів медицини. Студенти вивчають епідеміологію, методи своєчасного виявлення і діагностики, клініко-діагностичні ознаки туберкульозу, основні принципи лікування хворих на туберкульоз, профілактику туберкульозу та заходи інфекційного контролю; вдосконалюють вміння опитування та об'єктивного обстеження хворого, інтерпретувати дані лабораторних та інструментальних досліджень, формулювання клінічного діагнозу, призначення лікування, надання екстреної медичної допомоги.</p>	
3. Мета і цілі курсу	
<p>1.Метою викладання навчальної дисципліни «Фтизіатрія» є здобуття студентами фундаментальних знань з фтизіатрії, оволодіння сучасними методами діагностики, диференціальної діагностики, лікування, профілактики туберкульозу, формування здатності використовувати знання, уміння, навички для вирішення різних задач професійної діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я.</p> <p>2.Цілі навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати фактори ризику виникнення туберкульозу; - інтерпретувати результати туберкулінових проб, бактеріологічних методів дослідження харкотиння; - визначати клінічні форми туберкульозу і формулювати клінічний діагноз відповідно до класифікації; - скласти схему обстеження хворого на туберкульоз, аналізувати отримані 	

дані;

- призначати стандартні схеми лікування хворим на туберкульоз органів дихання;
- визначати наслідки лікування хворих на туберкульоз органів дихання;
- діагностувати невідкладні стани у хворих на туберкульоз та надавати їм екстрену допомогу.

3. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни (загальні і спеціальні компетентності).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей.

Інтегральна компетентність - здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач професійної діяльності лікаря та практичних проблем у галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів, та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій; питань трудової, судової та військової експертизи та/або здійснення інновацій.

- Загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК4 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6 – Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7 – Здатність працювати в команді.

ЗК8 – Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10 – Здатність спілкуватись іноземною мовою

ЗК11 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК12 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК13 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК14 – Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК15 – Здатність діяти на основі етичних міркувань.

- Спеціальні (фахові, предметні):

СК1 – Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.

СК2 – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

СК3 – Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозів захворювання.

СК4 – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.

СК5 – Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.

СК6 – Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.

СК7 – Здатність до діагностування невідкладних станів.

СК8 – Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.

СК9 – Навички надання екстреної медичної допомоги.

СК11 – Навички виконання медичних маніпуляцій.

СК13 – Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

СК14 – Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

СК15 – Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

СК16 – Здатність до проведення експертизи працездатності.

СК17 – Здатність до ведення медичної документації.

4. Пререквізити курсу

Студенту для успішного навчання та опанування компетентностями з дисципліни «Фтизіатрія» необхідні базові знання та результати навчання наступних дисциплін:

- анатомія людини – знати анатомію органів дихання;
- фізіологія – знати фізіологію органів дихання;
- патоморфологія – знати патоморфологічні зміни органів при туберкульозі;
- патофізіологія – знати патофізіологію органів дихання;
- мікробіологія – знати морфологічну будову, властивості, патогенність та вірулентність мікобактерій туберкульозу, методи їх виявлення в харкотинні та інших матеріалах, вміти зібрати матеріал для бактеріологічного дослідження, оцінити отримані результати;
- фармакологія – знати антимікобактеріальні препарати, механізми дії, побічні явища, вміти їх призначити хворому;
- пропедевтика внутрішньої медицини – знати методику опитування та об'єктивного огляду хворого, вміти зібрати анамнез та оглянути пацієнта, оцінити отримані дані;
- пропедевтика педіатрії – знати методику опитування та об'єктивного огляду дитини, вміти зібрати анамнез та оглянути дитину;
- радіологія – знати рентгенологічні особливості органів грудної клітки в нормі і при патології, рентгенологічні симптоми і синдроми, вміти виявити та інтерпретувати рентгенологічні зміни в легенях;
- внутрішня медицина – знати клінічні прояви, рентгенсеміотику захворювань дихальної системи, вміти провести диференціальну діагностику хвороб органів дихання;
- гігієна та екологія – знати методи профілактики захворювань;
- епідеміологія – знати ланки епідеміологічного процесу (джерело інфекції,

шляхи передачі інфекції, сприйнятливність організму).

5. Програмні результати навчання

1. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя, проводити та оцінювати результати фізикального обстеження.
2. Оцінювати інформацію щодо діагнозу в умовах стаціонару, застосовуючи стандартну процедуру на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Виділяти провідний клінічний симптом або синдром. Встановлювати найвірогідніший або синдромний діагноз захворювання. Провести диференціальну діагностику захворювань. Встановлювати клінічний діагноз відповідно до класифікації.
4. Визначати необхідний режим праці та відпочинку, характер харчування при лікуванні туберкульозу.
5. Визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання.
6. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану.
7. Надавати екстрену медичну допомогу.
8. Виконувати медичні маніпуляції.
9. Здійснювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів.
10. Планувати заходи для запобігання розповсюдження туберкульозу. Проводити протиепідемічні заходи в осередку туберкульозу.
11. Визначати тактику обстеження та профілактики здорових осіб та хворих, що підлягають диспансерному нагляду.
12. Вести медичну документацію.

Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
<i>Код створюється при заповненні силабусу (категорія: Зн-знання, Ум-уміння, К-компетентності, АВ – автономність та відповідальність)</i>	<i>Результати навчання визначають, що студент повинен знати, розуміти та вміти виконувати, після завершення вивчення дисципліни. Результати навчання впливають із заданих цілей навчання. Для зарахування дисципліни необхідно підтвердити досягнення кожного результату навчання.</i>	Символ коду Програмного результату навчання у Стандарті вищої освіти
<i>Зн-1</i>	Знати стандартні схеми та методики опитування, фізикального обстеження хворого.	<i>ПР-1</i>
<i>Ум-1</i>	Вміти зібрати скарги пацієнта, анамнез хвороби та життя, провести загальний і	

<p><i>K-1</i></p> <p><i>AB-1</i></p>	<p>детальний огляд хворого, дати оцінку отриманих даних.</p> <p>Ефективно формувати комунікаційну стратегію при спілкуванні з пацієнтом та його родичами.</p> <p>Нести відповідальність за вибір способу комунікації, якісне проведення огляду та клінічну оцінку отриманих даних.</p>	
<p><i>Зн-2</i></p> <p><i>Ум-2</i></p> <p><i>K-2</i></p> <p><i>AB-2</i></p>	<p>Знати стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>Вміти призначити лабораторне та інструментальне обстеження хворого шляхом застосування стандартних методик, аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого.</p> <p>Обґрунтовано призначити та донести до пацієнта та/чи його родичів (опікунів) інформацію щодо переліку необхідних лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>Нести відповідальність за правильне призначення лабораторних та інструментальних досліджень, своєчасне і вірне оцінювання їх результатів.</p>	<p><i>ПР-2</i></p>
<p><i>Зн-3</i></p> <p><i>Ум-3</i></p> <p><i>K-3</i></p> <p><i>AB-3</i></p>	<p>Знати алгоритми діагностики захворювань, виділення провідних симптомів або синдромів, встановлення попередніх та клінічних діагнозів.</p> <p>Вміти приймати обґрунтоване рішення щодо виділення провідного клінічного симптому або синдрому; вміти встановити попередній та клінічний діагноз.</p> <p>На підставі нормативних документів вести медичну документацію пацієнта (карту амбулаторного/ стаціонарного хворого).</p> <p>Дотримуючись етичних та юридичних норм, нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого попереднього та клінічного діагнозів.</p>	<p><i>ПР-3</i></p>
<p><i>Зн-4</i></p>	<p>Знати алгоритми та стандартні схеми визначення режиму праці та відпочинку,</p>	<p><i>ПР-4</i></p>

<p><i>Ум-4</i></p> <p><i>К-4</i></p> <p><i>АВ-4</i></p>	<p>лікувального харчування при туберкульозі.</p> <p>Вміти визначати необхідний режим праці та відпочинку, правильного харчування хворих на туберкульоз.</p> <p>Формувати та донести до пацієнта та/чи його родичів (опікунів) висновки щодо необхідного режиму праці та відпочинку, правильного харчування при туберкульозі.</p> <p>Нести відповідальність за обґрунтованість призначення режиму праці та відпочинку, харчування хворому при лікуванні туберкульозу.</p>	
<p><i>Зн-5</i></p> <p><i>Ум-5</i></p> <p><i>К-5</i></p> <p><i>АВ-5</i></p>	<p>Мати спеціалізовані знання алгоритмів та стандартних схем лікування туберкульозу.</p> <p>Вміти визначати принципи та характер лікування різних форм туберкульозу.</p> <p>Формувати та донести до пацієнта та/чи його родичів (опікунів) власні висновки щодо принципів та характеру лікування.</p> <p>Нести відповідальність за прийняття рішення щодо принципів та характеру лікування захворювання.</p>	<i>ПР-5</i>
<p><i>Зн-6</i></p> <p><i>Ум-6</i></p> <p><i>К-6</i></p> <p><i>АВ-6</i></p>	<p>Знати тактику надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах у фтизіатрії.</p> <p>Вміти визначити невідкладні стани, принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги, провести організаційні та діагностичні заходи, спрямовані на рятування та збереження життя.</p> <p>Обґрунтовано інформувати пацієнта та/чи родичів про необхідність надання невідкладної допомоги та отримати згоду на медичне втручання.</p> <p>Нести відповідальність за правильність визначення невідкладного стану, ступеню його важкості та тактики надання екстреної медичної допомоги.</p>	<i>ПР-6</i>
<p><i>Зн-7</i></p> <p><i>Ум-7</i></p> <p><i>К-7</i></p>	<p>Знати алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах.</p> <p>Вміти надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані</p>	<i>ПР-7</i>

<i>AB-7</i>	людини. Пояснити пацієнту та/чи родичам про необхідність та порядок проведення заходів екстреної медичної допомоги. Нести відповідальність за своєчасність та якість надання екстреної медичної допомоги.	
<i>Зн-8</i> <i>Ум-8</i> <i>К-8</i> <i>AB-8</i>	Мати спеціалізовані знання алгоритмів виконання медичних маніпуляцій. Вміти виконувати медичні маніпуляції. Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, та/чи його родичів (опікунів) висновки щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій. Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій.	<i>ПР-8</i>
<i>Зн-9</i> <i>Ум-9</i> <i>К-9</i> <i>AB-9</i>	Знати види профілактики туберкульозу (вакцинація, ревакцинація БЦЖ, хіміопротифілактика, санітарна профілактика). Вміти провести санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи, скеровані на запобігання зараження та захворювання туберкульозом населення. Інформувати населення про необхідність проведення профілактики туберкульозу. Нести відповідальність за своєчасне та якісне проведення профілактики туберкульозу.	<i>ПР-9</i>
<i>Зн-10</i> <i>Ум-10</i> <i>К-10</i> <i>AB-10</i>	Знати систему протиепідемічних заходів інфекційного контролю туберкульозу. Вміти провести протиепідемічні заходи в осередку туберкульозної інфекції. Інформувати населення та медичний персонал про необхідність проведення протиепідемічних заходів в осередку туберкульозної інфекції та строгого дотримання вимог інфекційного контролю в медичних закладах. Нести відповідальність за своєчасність організації протиепідемічних заходів в осередку туберкульозної інфекції та строге дотримання вимог інфекційного контролю в медичних закладах.	<i>ПР-10</i>

<i>Зн-11</i>	Знати категорії та групи диспансерного спостереження хворих на туберкульоз, тактику їх обстеження та принципи профілактики. Вміти відібрати осіб, які підлягають диспансерному нагляду. Організувати диспансерний нагляд хворих та здорових осіб, які підлягають диспансерному нагляду. Нести відповідальність за якість організації диспансерного нагляду певних контингентів осіб	<i>ПР-11</i>
<i>Ум-11</i>		
<i>К-11</i>		
<i>АВ-11</i>		
<i>Зн-12</i>	Знати систему офіційного документообігу в роботі лікаря, основні правила ведення медичної документації. Вміти заповнювати медичні документи, зокрема з використанням сучасних комп'ютерно-інформаційних технологій. Застосовувати навички міжособистісної взаємодії для якісного ведення медичної документації. Нести відповідальність за повноту та якість ведення медичної документації.	<i>ПР-12</i>
<i>Ум-12</i>		
<i>К-12</i>		
<i>АВ-12</i>		
6. Формат і обсяг курсу		
Формат курсу	Очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
Лекції	10	
Практичні	30	
Самостійні	20	

7. Тематика та зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
Л-1	Визначення туберкульозу як наукової та практичної проблеми. Історія розвитку фтизіатрії. Епідеміологія туберкульозу, етіологія, патогенез туберкульозу. Імунітет при туберкульозі.	Туберкульоз як соціальна, медична та наукова проблема. Основні етапи розвитку вчення про туберкульоз. Основні епідеміологічні показники та їх динаміка за останні 10-15 років. Збудник туберкульозу, морфологічна будова, властивості. Зараження туберкульозом, шляхи проникнення і поширення МБТ в організмі людини. Гуморальний та клітинний імунітет їх механізми.		Костик О. П.
Л-2	Організація виявлення і діагностики туберкульозу.	Шляхи і методи виявлення туберкульозу. Категорії населення з підвищеним ризиком захворювання на туберкульоз. Участь медичних працівників у виявленні туберкульозу. Методи мікробіологічної і рентгенологічної діагностики. Туберкулінодіагностика.	ПР-1 ПР-2	Ільницький І. Г.
Л-3	Загальні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз.	Загальні принципи лікування хворого на туберкульоз. Антимікобактеріальні препарати. Стандартні режими лікування хворих на туберкульоз. Критерії вилікування хворих на туберкульоз	ПР-4 ПР-5	Ільницький І. Г.
Л-4	Профілактика туберкульозу.	Види профілактики туберкульозу. Санітарна профілактика, її завдання. Вакциніція і ревакцинація БЦЖ. Хіміопротекція туберкульозу. Інфекційний контроль, компоненти інфекційного контролю.	ПР-9 ПР-10 ПР-11	Ільницький І. Г.
Л-5	Первинні і вторинні форми туберкульозу.	Патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування первинних і вторинних форм туберкульозу.	ПР-1 ПР-2 ПР-3	Костик О. П.
П-1	Епідеміологія туберкульозу. Етіологія, патогенез туберкульозу. Клінічна класифікація туберкульозу.	Основні епідеміологічні показники туберкульозу (інфікованість, захворюваність, хворобливість, смертність). Фактори ризику захворювання на туберкульоз. Збудник туберкульозу, морфологічна будова, властивості. Зараження туберкульозом, шляхи проникнення і поширення МБТ в організмі людини. Клінічна класифікація туберкульозу. Формулювання діагнозу туберкульозу згідно з класифікацією.	ПР-3	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.

П-2	Організація виявлення туберкульозу. Особливості клінічного обстеження хворого на туберкульоз. Спеціальні методи виявлення і діагностики туберкульозу (мікробіологічна діагностика, рентгенологічна діагностика, туберкулінодіагностика).	Категорії населення з підвищеним ризиком захворювання на туберкульоз. Особливості клінічного обстеження хворого на туберкульоз. Методи мікробіологічної діагностики туберкульозу. Методи рентгенологічного обстеження хворих. Рентгенлогічні синдроми. Клінічні форми туберкульозу легень в рентгенологічному зображенні. Мета туберкулінодіагностики. Проба Манту з 2 ТО ППД-Л.	ПР-1 ПР-2	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
П-3	Загальні принципи лікування хворих на туберкульоз. Антимікобактеріальні препарати. Стандартні режими лікування хворих на туберкульоз.	Загальні принципи лікування хворого на туберкульоз. Антимікобактекріальні препарати. Стандартні схеми лікування хворих на туберкульоз. Спостереження за станом хворих на туберкульоз у процесі лікування. Критерії вилікування хворих на туберкульоз.	ПР-4 ПР-5 ПР-8	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
П-4	Профілактика туберкульозу.	Соціальна профілактика. Санітарна профілактика її завдання. Робота в осередку туберкульозної інфекції з профілактики туберкульозу. Вакцинація і ревакцинація БЦЖ. Хіміопротифілактика туберкульозу, покази, методика проведення. Інфекційний контроль.	ПР-9 ПР-10 ПР-11	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
П-5	Туберкульоз невстановленої локалізації. Туберкульоз внутрішньогрудних лімфатичних вузлів. Первинний туберкульозний комплекс. Патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, наслідки. Ускладнення первинних форм туберкульозу.	Морфологічна основа туберкульозу невстановленої локалізації. Клінічні прояви, перебіг, диференціальна діагностика, лікування. Клініко-рентгенологічні форми туберкульозу внутрішньогрудних лімфатичних вузлів. Патогенез, патоморфологія, клініка, перебіг, діагностика, диференціальна діагностика, лікування наслідки. Патогенез і патоморфологія первинного туберкульозного комплексу. Клінічні прояви, перебіг, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, наслідки. Ускладнення туберкульозу внутрішньогрудних лімфатичних вузлів та первинного туберкульозного комплексу.	ПР-1 ПР-2 ПР-3 ПР-5 ПР-12	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
П-6	Дисемінований туберкульоз легень. Міліарний туберкульоз. Туберкульоз нервової системи і мозкових	Патогенез і патоморфологія дисемінованого туберкульозу легень. Клінічні варіанти перебігу та їх рентгенологічні ознаки. Клініка, діагностика, диференціальна	ПР-1 ПР-2 ПР-3 ПР-5 ПР-12	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.

	оболонки. Патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, наслідки.	діагностика, лікування дисемінованого туберкульозу. Наслідки. Патогенез і патоморфологія міліарного туберкульозу. Клінічні варіанти, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, наслідки. Патогенез і патоморфологія туберкульозного менінгіту. Клініка, особливості діагностики та перебігу, диференціальна діагностика, лікування, наслідки.		
П-7	Вогнищевий та інфільтративний туберкульоз легень. Казеозна пневмонія. Туберкульоз легень. Фіброзно-кавернозний та циротичний туберкульоз легень. Патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, наслідки.	Патогенез і патоморфологія, методи виявлення, клініка і перебіг вогнищевої та інфільтративної форми туберкульозу. Особливості перебігу казеозної пневмонії. Класифікація туберкульозу легень. Причини формування фіброзно-кавернозного туберкульозу легень. Патогенез, патоморфологія, основні клінічні синдроми, рентгенологічні ознаки фіброзно-кавернозного та циротичного туберкульозу легень. Диференціальна діагностика, лікування, наслідки.	ПР-1 ПР-2 ПР-3 ПР-5 ПР-12	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
П-8	Туберкульозний плеврит (в тому числі емпієма). Патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, наслідки. Ускладнення вторинних форм туберкульозу: кровохаркання, легенева кровотеча, спонтанний пневмоторакс, хронічне легеневе серце, амілоїдоз внутрішніх органів	Патогенез, патоморфологія і класифікація туберкульозних плевритів. Основні клінічні синдроми плевритів. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, наслідки. Патогенез, клініка, діагностика і принципи лікування кровохаркання, легеневої кровотечі, спонтанного пневмотораксу, хронічного легеневого серця і амілоїдозу. Надання екстреної допомоги при легеневій кровотечі, спонтанному пневмотораксі.	ПР-1 ПР-2 ПР-3 ПР-6 ПР-7 ПР-8	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
СРС-1	Неспецифічна терапія хворих на туберкульоз. Хірургічне лікування. Санаторно-курортне лікування.	Гігієно-дієтичний режим, патогенетичне, симптоматичне лікування хворих на туберкульоз. Методи хірургічного лікування туберкульозу. Показання до оперативного втручання при туберкульозі. Санаторно-курортне лікування хворих на туберкульоз.	ПР-4 ПР-5	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
СРС-2	Туберкульоз периферичних лімфатичних вузлів. Туберкульоз	Патогенез, патоморфологія, клінічні форми туберкульозу периферичних лімфатичних вузлів. Діагностика,	ПР-1 ПР-2 ПР-3	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А.

	кісток і суглобів. Клініка, діагностика, лікування.	лікування. Клініка туберкульозу кісток і суглобів. Діагностика, лікування.	ПР-4	Вольницька Х. І.
СРС-3	Туберкульоз легень, поєднаний з професійними пиловими захворюваннями.	Пневмоконіози. Класифікація, патоморфологія, форми, перебіг. Силікоз. Силікотуберкульоз. Клініка, рентгенологічна характеристика, лікування.	ПР-1 ПР-2 ПР-3	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
СРС-4	Туберкульоз у поєднанні із вагітністю. Туберку- льоз у хворих на цукро- вий діабет, виразкову хворобу шлунку.	Розвиток туберкульозу у вагітних. Клініка, діагностика туберкульозу при вагітності. Особливості лікування. Перебіг, діагностика, лікування туберкульозу у хворих на цукровий діабет і виразкову хворобу шлунку.	ПР-1 ПР-2 ПР-3	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.
СРС-5	Туберкульоз у хворих на ВІЛ/СНІД.	Виявлення туберкульозу у ВІЛ- інфікованих і хворих на СНІД. Особливості перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД. Лікування і профілактика туберкульозу у ВІЛ-інфіковани та хворих на СНІД.	ПР-1 ПР-2 ПР-3 ПР-5	Чуловська У. Б. Піскур З. І. Невзгода О. А. Вольницька Х. І.

Методи навчання

Словесні – пояснення, інструктаж, навчальна дискусія.

Наочні – ілюстрування (таблиці, рентгенограми, результати аналізів та інших методів обстеження);

- демонстрація (діагностичних та лікувальних маніпуляцій).

Практичні – формування вмінь і навичок клінічного обстеження хворих, виконання передбачених програмою медичних маніпуляцій, надання невідкладної допомоги.

Інтерактивні – які передбачають роботу в малих групах для виконання певного пакету завдань; моделювання клінічних ситуацій.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Контроль здійснюється комплексним оцінюванням теоретичної і практичної підготовки студента на підставі усного опитування, тестового контролю, вирішення клінічних ситуаційних завдань, демонстрації практичних вмінь та навичок. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-ри бальною (національною) шкалою з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Критерії оцінювання

<u>Оцінювання усної відповіді студента</u>			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Студент глибоко і твердо засвоїв матеріал; послідовно, грамотно і логічно його викладає, тісно пов'язує теорію з практикою, вільно справляється з питаннями.	Студент твердо знає матеріал, грамотно і по суті відповідає, не допускає суттєвих помилок у відповіді на запитання.	Студент має знання основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає помилки, порушує послідовність у викладенні матеріалу.	Студент не знає програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнений у відповіді.
<u>Оцінювання вирішення тестових завдань</u>			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
100-91%	90-76%	75-51%	50 і менше%
<u>Оцінювання вирішення клінічної ситуаційної задачі</u>			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Точно сформульований та повністю обґрунтований клінічний діагноз у пацієнта і складений	Точно сформульований та частково обґрунтований клінічний діагноз у пацієнта, допущені неточності при	Виникли труднощі при обґрунтуванні клінічного діагнозу, складанні плану лікування пацієнта.	Не дано відповіді на завдання задачі.

план лікування.	складанні плану лікування.		
Оцінювання демонстрації практичної навички			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Студент оволодів практичними навичками, що передбачені програмою.	Студент виконує практичні навички, але припускає не принципові помилки.	Студент в процесі виконання практичних навичок допустив серйозні помилки.	Студент не виробив практичних навичок; не сформував вмінь передбачених програмою.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру/ екзамен – 60%/40% за 200-бальною шкалою
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття і отримав не менше, ніж 72 бали за поточну успішність

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до диференційованого заліку становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до диференційованого заліку становить 72 бали.

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни «Фтизіатрія» проводиться у формі диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

Диференційований залік проводиться у письмовій формі відповідно до розкладу. Форма проведення є стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки.

Пакет завдань диференційованого заліку містить 25 тестових завдань, 2 теоретичних питання, 2 клінічні ситуаційні задачі, опис та інтерпретацію рентгенограми.

Критерії оцінювання диференційованого заліку

Тестовий контроль	Теоретичні питання	Клінічні ситуаційні задачі	Опис та інтерпретація рентгенограми
Вірне вирішення тестового	«ВІДМІННО» 10 балів	«ВІДМІННО» 10 балів	«ВІДМІННО» 15 балів
	«добре»	«добре»	«добре»

завдання – 1 бал (максимальна кількість балів – 25)	8 балів	8 балів	12 балів
	«задовільно» 6 балів	«задовільно» 6 балів	«задовільно» 9 балів
	«незадовільно» 0 балів	«незадовільно» 0 балів	«незадовільно» 0 балів

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні диференційованого заліку становить 80 балів.

Мінімальна кількість балів при складанні диференційованого заліку – не менше 50.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x = \frac{СА \times 120}{5}$

5

9. Політика курсу

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог до студента при вивченні «Фтизіатрії» та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Студентам пояснюють цінність набуття нових знань; академічні норми, яких необхідно дотримуватися; чому вони важливі; що таке академічна доброчесність, які її цінності та функції; сутність та причини неприпустимості академічного плагіату; заохочують здобувачів вищої освіти самостійно виконувати навчальні завдання, коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Здобувачі вищої освіти повинні розвивати клінічне мислення, фундаментальними і спеціальними знаннями, уміннями щодо основних закономірностей розвитку хвороб, їх діагностики та лікування.

Навчальна дисципліна «Фтизіатрія» є обов'язковою для студентів спеціальності 222 «Медицина». Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з цієї дисципліни.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації, окрім випадків, дозволених викладачем;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики і деонтології здобувачами вищої освіти:

- у навчальних і професійних ситуаціях діяти з позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології;

- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку клінічної бази кафедри, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладу охорони здоров'я.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх практичних заняттях є обов'язковим (окрім випадків відсутності за поважною причиною).

Політика перескладання тем та відпрацювання пропущених занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно графіку відпрацювання
- перескладання теми заняття, за яке студент отримав негативну оцінку, проводиться у зручний для викладача та студента позаурочний час.

10. Література

Обов'язкова:

1. Фтизіатрія. нац. підручник / За редакцією В.І.Петренка,. – Київ.: ВСВ «Медицина», 2015. – 472 с.
2. Пульмонологія та фтизіатрія: підручник у 2-х томах / За ред. Ю.І.Фещенка, В.П.Мельника, І.Г.Ільницького. – Київ, Львів: Атлас, 2009. – 1336 с.
3. Фтизіатрія. Навчальний посібник /за редакцією В.П. Мельника , І.Г.Ільницького. – Київ – Львів: Атлас, 2008. – 304с.
4. Фтизіатрія. Підручник / За ред. акад. А.Я. Циганенка, проф. С.І. Зайцевої. - Х.: Факт, 2004.- 390с.
5. Савула М.М., Ладний О.Я. Туберкульоз. Підручник. Тернопіль: “Укрмедкнига”, 1999. – 323 с.
6. Наказ МОЗ України від 25.02.2020 р. № 530 "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі".

Додаткова:

1. Фтизіатрія: навчально-методичний посібник. Збірник завдань для тестового контролю знань / За ред. В.Ф. Москаленка, В.І. Петренка. - Вінниця: Нова книга, 2005.- 296с.
2. Миколишин Л.І., Піскур З.І. Організація виявлення та діагностики позагрудного туберкульозу у дітей. Навчальний посібник. – Львів: ЛНМУ, 2016. – 108с.
3. Профілактика туберкульозу: навчальний посібник для студентів, лікарів-інтернів та лікарів / В.І.Петренко, М.Г.Долинська, А.В.Александрін, В.В.Петренко. – Київ:2Print, 2017. – 88с.
4. Туберкульоз позалегеневої локалізації / Ю.І. Фещенко, І.Г. Ільницький, В.М. Мельник, О.В. Панасюк; за ред. Ю.І. Фещенка, І.Г. Ільницького. – Київ: Логос, 1998. –376 с.
5. Хвороби респіраторної системи. Довідниковий посібник / Ю.І.Фещенко, В.М.Мельник, І.Г.Ільницький. – Київ – Львів: Атлас, 2008. – 497с.
6. Савула М.М., Ладний О.Я., Кравченко Н.С., Сливка Ю.І. Диференціальна діагностика захворювань легень і плеври. Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 223с.

7. Фещенко Ю.І. Організація контролю за хіміорезистентним туберкульозом. Виробниче видання. – Київ: Здоров'я, 2013. – 704 с.
8. Туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД: навч. посібник / Р.Г.Процюк, В.Ф.Москаленко, В.І.Петренко та ін. Київ: Медицина, 2009. - 424 с.
9. Прикладні питання фтизіатрії дитячого та підліткового віку: Навчальний посібник / За ред.. Ільницького І.Г., Костик О.П., Білозір Л.І., - Львів: Атлас, 2013. – 731 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна установа „Український центр контролю за соцхворобами МОЗ України”: <http://ucdc.gov.ua>
2. Сайт Національного інституту фтизіатрії і пульмонології імені Ф.Г.Яновського: <http://www.ifp.kiev.ua/doc>
3. Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. Український науково-практичний журнал <http://www.tub.vil.com.ua>
4. Сайт Проекту USAID «Посилення контролю за туберкульозом в Україні»: <http://www.stbcu.com.ua>

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

- Робоча навчальна програма дисципліни;
- Тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- Методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- Орієнтовні карти для організації самостійної роботи студентів;
- Тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- Методичне забезпечення проведення підсумкового контролю:
  - база тестових завдань
  - перелік теоретичних питань, що виносяться на підсумковий контроль
  - ситуаційні задачі
  - набори навчальних рентгенограм та томограм.

12. Додаткова інформація

Відповідальна за освітній процес – доц. Чуловська Уляна Богданівна, ulyana_62@ukr.net

На кафедрі діє науковий гурток, керівник - проф. Костик Ольга Петрівна, kaf_phthisiology@meduniv.lviv.ua

Практичні заняття відбуваються на базі КНП ЛОР «Львівський регіональний фтизіопульмонологічний клінічний лікувально-діагностичний центр» (вул. Зелена, 477).

Студентам необхідно мати халати, шапочки, маски, власні стетофонендоскопи.

Укладач силабуса

Чуловська Уляна Богданівна, к.м.н., доцент

Завідувач кафедри

Костик Ольга Петрівна, д.м.н., професор